

TRIBEX
ELECTRONICS Ltd.
PIESE DE
SCHIMB pentru
toate tipurile de
TELEVIZOARE
și AUDIO-VIDEO
Reprezentant al firmelor
KÖNIG și JAEGER
2900 Arad, Str. Eminescu 5
Telefon: 0966/13287

ADEVĂRUL

INFOGO
str. L. Boga nr. 2,
tel. 15003.
**NOI VĂ OFERIM
ALTERNATIVA VIITORULUI**
INFOTON

COTIDIAN INDEPENDENT ARAD

Anul V, nr. 989 • Joi, 7 octombrie 1993 • 12 pagini • 60 lei

O idee compromisă

La aproape patru ani de la Revoluție și trei ani de la apariția Legii fondului funciar, în pofida promisiunilor de sprijin făcute și de cele trei guverne de până acum ca și de legislativ, agricultura românească nu numai că n-a fost redresată, dar criza în care a fost împinsă s-a accentuat. Suprafața agricolă a fost pulverizată în 23,5 milioane de parcele, deci mai mult de una pe cap de locuitor. Patrimoniul fostelor CAP-uri a fost pur și simplu jefuit. Până după cel de-al doilea război mondial, și în țările occidentale exploatarea agricolă erau excesiv de fărâmițate. În urma diviziunii proprietății prin moșteniri, se ajunsese ca o exploatare agricolă să fie compusă din 50-80 de parcele mici, în suprafață de sub un hectar, dispersate între ele la distanțe de kilometri. A urmat

apoi un proces statornic de concentrare, de comasare a producției, pământului și capitalului, trecându-se la exploatarea cu suprafațe între 30 și 100 de hectare. La noi, procesul a fost exact invers. Or, se știe că nu se poate face o agricultură modernă, intensivă, pe suprafețe fărâmițate. În Austria, de exemplu, după război suprafața medie a unei exploatare era de 17,8 hectare, situate însă în 25 de parcele. Deci grad ridicat de fărâmițare. În 1993, suprafața medie a ajuns la 57 de hectare, în doar trei parcele. Un proces firesc. La fel în Germania: de la 6,8 hectare în 10 parcele, la o suprafață medie de 18,7 hectare, în numai două parcele. La noi, există acum 9 milioane de hectare și 5 milioane de proprietari, adică o suprafață medie de 1,8 hectare pe o exploatare, revenind 0,3-0,4 hectare pe o parcelă. Or, calculele demonstrează că această dispersare ridică costurile de producție cu 40-50 la sută. La această oră, un producător agricol occidental asigură hrana a 60-70 de orașeni, ba stochează și un surplus, generând fenomenul cunoscut de criză de supraproducție. La noi, în urma aplicării Legii fondului funciar, fenomenul e diametral opus: agricultura a fost împinsă cu 50 de ani în urmă, a devenit una de subsistență și, paradoxal, în loc ca satul să aprovizioneze cu produse agroalimentare orașul, o parte din populația agricolă se

aprovizionează de la oraș cu produse agroalimentare din import. Este suficient să intri în orice alimentară pentru a realiza dezastrul: făina din import, griș din import, mălai din import, paste făinoase din import etc. Dacă cetățeanul occidental cheltuie pentru hrană doar 12-15 la sută din venit, noi plătim pentru hrană până la 75-80 la sută din salariu. Securitatea alimentară a țării a fost periclitată, iar populația aruncată cu o jumătate de secol înapoi, la discreția pieței externe.

Țărilor Comunității Europene le-au trebuit 40 de ani ca să comaseze micile parcele pe o exploatare și să crească suprafața fermelor.

Noi am avut aceste structuri de exploatare agricolă, dar le-am desființat. Evident, sfârșitului chiar de cei care luptă de zeci de ani să realizeze un

asemenea grad de concentrare a pământului. Am mai spus-o: CAP-urile au fost create forțat, prin confiscarea pământului de la țărani, iar statul a exploatat nemilos, prin intervenții brutale, aceste CAP-uri, înstrăinând țăranul de forma de proprietate. Ostilitatea țăranilor, ura lor față de aceste instituții de exploatare a muncii lor este de înțeles. Ceea ce este însă mai dureros, e faptul că printr-o politică proastă, a fost compromisă, de-a lungul anilor, însăși ideea de asociere, de cooperare. Or, se știe că redresarea agriculturii românești nu va fi posibilă fără crearea structurilor de organizare și exploatare agricolă de tip asociativ, care să permită o productivitate ridicată, cu cheltuieli minime de investiții și producție la hectar. Asociații și cooperative au fost francezii, și germanii, și olandezii. La noi însă aceste forme de organizare au fost compromise, fiind considerate comuniste, deși lucrul asociativ nu l-a inventat comunismul.

Vrem să acceptăm sau nu, agricultura românească va trebui să se reîntoarcă tot la un fel de CAP-uri. Evident mult mai mici și - mai ales - urmând ca asocierea să se facă natural, prin liber consimțământ, iar producția să revină exclusiv membrilor asociației, adică proprietarilor de pământ.

MIRCEA CONTRAȘ
(continuare în pag. 2)

Crimă la Ghioroc Cadavrul zăcea aruncat în dosul casei, printre tulei

În noaptea de marți spre miercuri, în satul Ghioroc s-a petrecut o crimă oribilă. Un pensionar, Urban Mihai, în vârstă de 58 de ani, a fost asasinat.

Când echipa operativă a Poliției, condusă de șeful serviciului judiciar, dl. mr. Ioan Maghici, a ajuns la fața locului, cadavrul bătrânului zăcea cu fața în jos, în dosul casei, lângă niște snopei de tulei de porumb. Era acoperit cu o haină veche. Capul era întors cu fața în jos spre pământ, într-o baltă de sânge încheag.

În curte, ușa de la bucătăria de vară era stropită de sânge. Alături picioarele unei prese de struguri, răsturnată, erau și ele mânjite. La circa un metru de bucătărie, încă o pată mare de sânge. Lângă ea o teavă din fier de circa 40 de centimetri; pe ea câteva fire de păr, care păreau a fi ale victimei.

Mai mulți vecini adunați în fața casei, comentau întâmplarea: „Pe la nouă și jumătate seara, am auzit zgomot la ei; bătrânul țipa după ajutor. Am știut că s-a întâmplat ceva rău, dar mi-a fost frică să intru. Dimineața, pe la șase, i-am spus lui Gyorgy Maria, (o altă vecină, n.n.) să vadă ce s-a întâmplat. Cred că ea l-a anunțat pe fratele vecinului să vină să vadă ce-i cu bătrânul... Băiatul se făcea că mulge vaca în grădină.”

DORU SAVA

(continuare în pag. 2)

**O zi,
reporter
prin
spitalele
de
psihiatrie
(Citiți pagina
a 6-a)**

Cine merită laude?

O întrebare la care răspunde dl. Ion Rațiu

(în pagina a 6-a)

Ieri, la Arad

S-a cântat

Imnul

Ungariei...

dar nu cu

prea mult

entuziasm

(Amănunte

în pagina

a 2-a)

Elțin, „omul crizei”, a trecut un hop decisiv

Au fost cel puțin zece ore de lupte. Intense, în care tunurile de pe tancuri au tras în Casa Albă, aruncătoare de grenade sau mitralierele grele au făcut la fel, lor răspunzându-li-se mai mult sau mai puțin pe măsură din clădirea Parlamentului. S-au înregistrat lupte ce pot fi calificate serioase și în turnul de televiziune „Ostankino”. S-au consemnat incendii, distrugerii, victime și răniți. Și s-a mai întâmplat ceva: moscovitul de rând a ieșit pe balcon, cu copiii, opriți să meargă la școală, cu părinții și s-a privit ca la un spectacol al străzii. Asta în cazul în care el nu se afla chiar pe stradă, unde circulația n-a conținut, iar stopurile au funcționat impecabil.

Acum, după victoria obținută de Boris Elțin, au început analizele și comentariile. Cea mai des întrebuintă formulă este aceea că el a obținut o „victorie amară”. Și asta deși adversarii săi cei mai de seamă s-au predat, aflându-se acum într-un loc considerat sigur, care este sinistra închisoare Lefortovo unde, atât generalul Rutkoi cât și Ruslan Hasbulatov vor medita pe îndelete la ceea ce au vrut și ce a ieșit. Într-adevăr, cred că marea întrebare pe care și-o pun cei doi - dar și comentarii - este: pe ce s-au bazat când s-au angajat într-o confruntare de forțe armate cu Boris Elțin? Să le fi întins acesta din urmă niște

„nade” consistente și tentante, din care cei doi au mușcat? Nu este deloc exclus. Mai ales că - să nu uităm - aceștia ordonau răspicat „să fie ocupat Kremlinul”, să fie ocupată televiziunea „Ostankino”. Cui ordonau? Doar adeptilor din mase? Exclus. Și cu ce mijloace să fie ocupate acele obiective superstrategice? Ceva, ceva, s-a întâmplat în cazul Ostankino, dar nu cumva apărătorii s-au retras deliberat și i-au invitat la atac pe rebeli spre a da și mai mare justificare replicii lor ulterioare? Întrebare pur retorică...

Pe scurt, Elțin a câștigat o nouă și poate decisivă rundă în lupta pentru putere și în care s-a prezentat ca un port-drapel al reformei. Nu există nici un motiv să fie considerat altfel, dar sunt suficiente elemente care atestă că, așa cum s-a scris imediat după ce, acum zece zile, el a dizolvat parlamentul, „pe timp de criză puterile îi sporesc, oricât de stângaci se mișcă printre strategiile politice normale”. Nu întâmplător, în august 1991, după celebrul puci al cărui protagonist era „unu și unu” (șeful KGB-ului, ministrul apărării și de interne etc.), s-a zis despre Elțin că este un „om al crizei”. Felul cum a anihilat parlamentul o dovedește din plin și merită comentarii aparte.

DUMITRU CONSTANTIN

9 ER9. 9M 7ARĂ

Valoarea - criteriu de delimitare a studenților

Valoarea trebuie să fie singurul criteriu de delimitare a studenților, a spus în ședința de guvern de ieri domnul Liviu Maior, ministrul învățământului, care a prezentat proiectul de Hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 265 din 21.06.93 privind acordarea de burse și alte forme de sprijin material studenților români de la cursurile de zi din instituțiile de învățământ de stat, fără taxe de studii.

Guvernul a hotărât, în legătură cu bursele de merit să fie înlăturată condiția restrictivă impusă de procentul de 4 la sută pentru cei care îndeplinesc condițiile prevăzute de normele în vigoare. De asemenea, bursa socială de studii se acordă studenților care au obținut cel puțin media 7,50 la învățământul tehnic, agricol și la profilurile matematice, fizică și chimie și cel puțin 8 la celelalte profiluri și au venituri brute pe membru de familie până la 50 mii lei pe lună și nu au burse de merit. Bursele sociale de excepție se acordă studenților care au obținut medii sub limitele prevăzute anterior și au venituri brute pe membru de familie de până la 25.000 lei pe lună.

„Rămâne să ne facem singuri de mâncare...”

A afirmat domnul Victor Surdu, liderul PDAR, la conferința de presă de ieri. Liderul PDAR conchiziunea astfel asupra faptului că „de oriunde din lume am cumpăra, am plătit grâu, porumbul și orzul cu cel puțin o jumătate de preț mai mult”.

Conferința de presă a abordat „toate problemele la zi pe plan intern și extern din unghiul economicului și al socialului”, cu accent „pe problemele celor șase milioane de agricultori, cu sau fără certificat de proprietate și ale „agricultorii, care e o mare problemă națională”.

„O provocare” sau o diversivare?”

În deschiderea ședinței în plen de ieri, a Senatului, în afara ordinii de zi, senatorul UDMR, Maggari Lajos, arătând că astăzi se comemorează la Arad 144 de ani de la „martirajul celor 13 generali ai armatei pașoptiste revoluționare maghiare”, a cerut senatorilor păstrarea unui moment de reculegere pentru cinșirea „memoriei martirilor arădeni și a tuturor victimelor aceluia timpuri”. Răspunzând solicitării, o mare parte dintre senatori s-au ridicat, păstrând tăcerea, în picioare, moment urmat imediat de protestul ferm, de la microfonul ședinței, al senatorului PRM Cornețiu Vadim Tudor, care părăsise anterior sala, acesta arătând că generalii comemorați sunt, în mare parte, „niște criminali care au ținut sub teroare populația românească din Transilvania”. Domnia sa a fost urmat la cuvânt de vorbitori reprezentând întreg spectrul politic parlamentar, ale căror intervenții au mers de la a considera momentul ca pe „un splendid exemplu de toleranță” sau ca fiind „un act de trădare de țară”.

Totodată, în luările de cuvânt s-au dat explicații privind motivațiile personale care au determinat păstrarea momentului de reculegere, cererea UDMR fiind apreciată de majoritatea senatorilor drept „o provocare sau o diversivare”.

(ROMPRES)

„PROMEXPO '93” – Târgul micilor producători

— la cea de a II-a ediție

Marti, 5 octombrie, la ora 11, s-a deschis în holul Casei de Cultură a Sindicatelor din Pădurice, ediția din acest an a Târgului micilor producători – PROMEXPO '93, organizat sub egida Camerei de Comerț și Industrie a Județului Arad.

Această ediție, făcând saltul necesar de la începuturile timide de anul trecut, este onorată de prezența unui număr sporit de participanți, în totalitate S.R.L.-uri. Ca oaspeți din alte județe îi avem pe FEDERALCOOP S.P.P.S. Satu Mare care expune mic mobilier, confecții și textile, GRIPEX S.R.L. Satu Mare, cu obiecte ornamentale din marmură, MODANGELY S.R.L. Brăila cu confecții pentru tineret, CICIO S.R.L. Oradea cu încălțăminte pentru bărbați și femei, WATT REMONT S.R.L. Timișoara cu aparate electrice de fabricat POP-CORN, ETAP INT. IMPEX S.R.L. Ploiești cu linii de panificație, PYROSTOP S.R.L. Oradea cu tehnică de protecție contra efracției și R & R S.R.L. Cluj-Napoca cu lustre, veioze, abajururi.

Sectorul micilor producători din Arad este reprezentat în acest an de firmele MODALUX care expune confecții pentru femei, ARCONTA cu mobilier din aluminiu, CHIC confecții pentru femei, IZA - aranjamente florale, INTERLANG - confecții, ELYZ confecții pentru copii și femei, MIRIAM OH - confecții pentru femei și bărbați, PROFETECH - obiecte de larg consum din mase plastice, GAMA - confecții pentru bărbați și femei, D&T BOUTIQUE - confecții pentru femei, CONDOR - mobilă, BUCTEXIM - lenjerie pentru bărbați și femei, INFOTON - tehnică de telecomunicații, ART DESIGN - obiecte serigrafice, tipografice și grafică, MCI IMPEX - mobilier din aluminiu, LUCIA M - pălării și vestimentație pentru femei, ELECTROWEST - mașini electrice portabile pentru prelucrarea

lemnului, scule și accesorii.

Ca de obicei la astfel de manifestări, la deschiderea oficială nu au lipsit reprezentanții instituțiilor publice, de această dată fiind prezenți domnul Teodor Mara, subprefect și domnul Alexa Achim, președintele Consiliului județean. A lipsit Primăria, dar nu-i nimic, poate altă dată ...

Din cuvântul de deschidere rostit de domnul Lucian Palcău, vicepreședintele Camerei de Comerț și Industrie a Județului Arad am reținut că „această expoziție a fost inițiată în ideea sprijinirii inițiativei private din domeniul sectorului productiv care, de fapt, reprezintă baza unei dezvoltări reale a economiei țării noastre, economie bazată pe principiile pieței libere, și că dezvoltarea sectorului mic-productiv constituie trambulina pentru o relansare economică eficientă”.

De asemenea, am mai reținut faptul esențial că „firmele au început să înțeleagă rolul extrem de important al factorului promoțional în economia de piață”.

Pe noi, pe cumpărători, nu poate decât să ne bucure faptul că în standuri se află mai multe firme axate pe producția aceluiași bunuri, deci începe să se simtă, încet dar sigur, concurența în domeniul producției, fapt care va duce la o așezare a prețurilor, iar pentru expozații acest lucru nu trebuie să fie un motiv descurajant, ci un prilej de a-și testa „pe viu” calitatea produselor și raportul dintre calitate și preț, modul de prezentare și etalare și, nu în ultimul rând, reacția vizitatorilor vizavi atât față de exponatele proprii cât și de cele ale firmelor concurente.

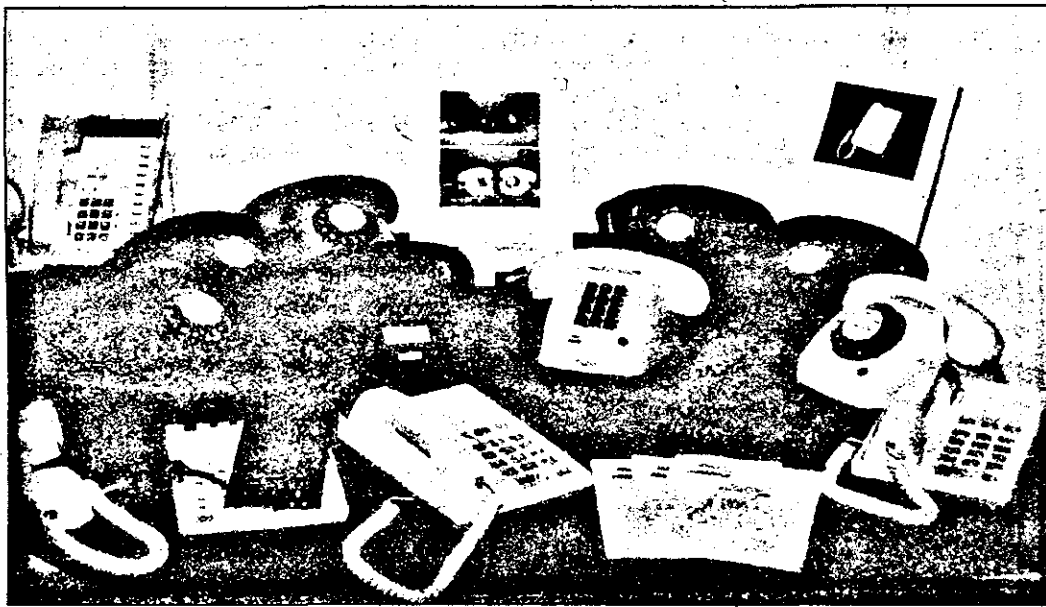
Noi le urăm participanților succes și vă invităm pe dumneavoastră, pe cititori, să călcați pragul acestei interesante manifestări din domeniul economic.

VIRGIL BĂLOS

Nu numai exponatele au aspect plăcut...

Foto: VIOREL MUSCA

Și în Arad se produce tehnică de telecomunicații!

Foto: VIOREL MUSCA

Mobilier modern, în aranjament modern.

Foto: VIOREL MUSCA

Cu bloc-notesul printre participanții la târg

În dorința de a afla opiniile participanților privitoare la acest târg am alcătuit un set de patru întrebări pe care le-am adresat participanților:

1. Cu ce intenții participați la acest târg-expoziție?
2. Care este părerea dvs. privind organizarea târgului?
3. Ați mai participat și la alte expoziții?
4. Considerați utilă organizarea unui asemenea gen de manifestare?

Iată câteva dintre răspunsurile primite:

Cerasela Jicherean, S.c. „Iza” SRL
 1. Dorim ca firma noastră să fie cunoscută mai bine și, de asemenea, să avem și vânzări mai bune.
 2. Târgul este bine organizat, e frumos, dar dacă ar fi existat un spațiu expozițional mai mare, cred că era și mai bine.
 3. Am participat și la alte expoziții, dar nu în județul Arad; aici suntem la prima participare.
 4. Da, cred că este foarte utilă.

Simona Drijman, S.c. „Salon de modă D&T” SRL
 1. Să ne facem cunoscute noile creații vestimentare, unicate, și să venim totodată în sprijinul Camerei de Comerț și Industrie Arad.
 2. Avem o părere bună în privința organizării târgului, însă mai puțin bună față de unele standuri.
 3. Am mai participat la expoziții în Timișoara și București, anul trecut, iar anul acesta avem o invitație pentru o expoziție din nou în Timișoara. În Arad n-am mai fost invitată până în prezent, participăm deci pentru prima dată.
 4. Foarte utilă și n-ar fi deloc rău să fie organizate mai des asemenea expoziții.

Gheorghe Lazăr, S.C. „Condor F&B” SRL
 1. Ca obiective principale intenționăm să câștigăm încrederea potențialilor clienți sau parteneri de afaceri și de a ne face cunoscute produsele.
 2. CCI Arad s-a orientat bine organizând acest târg, în ideea de a mijloci cunoașterea reciprocă a micilor producători arădeni, și nu numai. De asemenea, de a-i face cunoscuți pe aceștia potențialilor beneficiari, din Arad și din țară.
 3. Firma noastră participă pentru prima

dată la un târg-expoziție, deoarece noi abia acum ne-am început activitatea productivă.

Vasile Badea - S.C. MODANGELY SRL Brăila

1. Am optat pentru acest târg deoarece consider că șansele de afirmare ale societății pe care o reprezint sunt mult mai mari în zona de vest a țării. Sper să stabilesc contacte și cu eventuali parteneri străini.

2. Comparativ cu alte târguri mi-a făcut plăcere să constat că organizarea este foarte bună.

3. Am participat numai la expoziții (târguri) organizate de către Camera de Comerț și Industrie a României, la două târguri pe litoral și la Poiana Brașov unde am obținut locul al doilea la concursul organizat între participanți.

4. Da, sunt foarte importante. Se realizează în primul rând o cunoaștere reciprocă (între firme), lucru care duce la dobândirea unei experiențe necesare pentru eliminarea unor neajunsuri din activitatea acestor firme mici. În al doilea rând se realizează contacte între oamenii de afaceri, contacte care se finalizează (sper!) cu contracte care sunt de fapt scopul principal al activității noastre în cadrul târgului.

Domnul Ioan Petroi - S.C. Profetech SRL Arad

1. În primul rând se realizează o prospecție a gustului potențialilor consumatori prin prezentarea produselor noastre (caracteristici, preț, etc.). În al doilea rând ne-am propus să ne îmbogățim experiența în domeniul consulting-ului prin contactele pe care le vom avea în cadrul târgului.

2. Suntem foarte mulțumiți de modul de organizare iar colaborarea noastră cu Camera de Comerț și Industrie a Județului este foarte bună.

3. Am participat și anul trecut la acest târg dar anul acesta este mult mai interesant. Calitatea exponatelor este deosebită, sunt mai mulți expozații și după cum v-am spus, orga-

nizarea este foarte bună.

4. Da, foarte utilă. Se stabilesc contacte între firme (indiferent de domeniul de activitate).

Domnul Lucian Grigor - S.C. Gripex SRL Satu Mare

1. Am venit cu intenția de a ne prezenta firma și produsele ei și pentru realizarea unor legături cu parteneri din zonă și chiar din străinătate.

2. Putea fi și mai bună.

3. Pentru că am pomenit și de alte târguri să vi le enumăr pe cele mai importante și unde am avut și un succes deosebit. Astfel, pe plan intern, am participat la Consumexpo '93 - Satu Mare, iar pe plan internațional am participat la expoziția Est-Vest organizată la Niregyhaza (Ungaria); iar la Zütphen (Olanda) am reușit să ne vindem toate produsele având un succes deosebit.

4. Da. Aș prefera să spun mai multe despre utilitate peste aproximativ două săptămâni când vom fi (sau nu) contactați de clienți din Arad și eventual din străinătate.

Domnul Horia Duca - S.C. Infoton SRL Arad

1. Dorim să ne facem cunoscute produsele și să realizăm o prospecție a pieței, a gusturilor consumatorilor.

2. Organizarea este bună, noi colaborăm cu Camera de Comerț și Industrie a Județului Arad, dar am și două observații. Prima se referă la întârzierea în aranjarea standurilor (din cauza lipsei personalului) și a doua la faptul că nu a apărut în timp util catalogul expoziției.

3. Da. Infoton împreună cu Camera de Comerț și Industrie plus Triton (partenerul olandez) am participat la o expoziție în iunie 1993.

4. Este o reclamă pentru firmele participante și o testare a pieței. Este foarte important să aflăm părerea unor și a altora în ceea ce privește calitatea produselor tale, modul lor de a fi prezentate și să poți observa care tip de marfă este cel mai solicitat pe piață. Desigur am primit mult mai multe răspunsuri de la majoritatea expozațiilor. Dar pentru că mulți au avut opinii asemănătoare am fost obligați să facem o selecție a celor mai interesante.

VIOREL BOT DAN MAGHIȘ

O zi, reporteri prin spitalele de psihiatrie

Sectia psihiatrie a Spitalului municipal Arad De la Mihai Viteazul la... Petre Roman

Oamenii sunt încă tributari prejudecăților. Între aceste prejudecăți și faptul că, mai întotdeauna când vine vorba de boli sau bolnavi psihici, ducem mâna la tâmplă într-un gest semnificativ. Deși bolile psihice sunt boli la fel ca oricare altele. Întâlnești pe cineva care tocmai se află sub tratament pentru o nevroză sau o astenie și zâmbești. Din vorbă în vorbă, afli că omul adormea seara destul de greu, iar dimineața se trezea obosit, era într-o stare de agitație continuă, sărindu-i țandăra din te miri ce, că uneori memoria îi juca feste. „Bine, zici, da și eu, de multe ori...” Și zâmbetul dispăre brusc.

La secția psihiatrie a Spitalului municipal Arad sunt aduse, de obicei, cazurile urgente, cazuri care uneori pun în pericol atât propria viață cât și viața altora. Spitalul are 100 de locuri, toate ocupate. Rar se întâmplă să rămână vreun pat liber. Mai ales după Revoluție, în această așa-numită perioadă de tranziție, starea de neliniște, de încordare, de stress generate de costul din ce în ce mai mare al vieții, de șomaj, de nesiguranță a zilei de mâine reprezintă un factor favorizant al bolilor psihice. Din cei 100 de pacienți, marea majoritate sunt internați pentru nevroze, tulburări comportamentale severe, alcoolism, schizofrenie. Alcoolismul, mai ales alcoolismul creează în ultimul timp tot mai multe probleme.

Nu toate cazurile de boli psihice necesită internare. Omul se prezintă întâi la laboratorul de sănătate mintală al Policlinicii municipale, unde i se stabilește diagnosticul și se face trierea bolnavilor. Sunt internați doar cei care necesită acest lucru. Oricum, internările se fac doar cu acordul bolnavului, evident atunci când bolnavul se găsește în stare de conștiință. Spitalul n-are nimic spectaculos, nimic din folclorul care circula pe seama unei astfel de instituții. E un spital ca oricare altul, cu bolnavi în paturi, în saloane ori pe coridoare. E drept, unii dintre ei au priviri ciudate. Dar nu cântă, nu gesticulează, nu-și „comandă oștirile”. De altfel, întruchiparea unor personaje istorice nu mai e la modă. Acum, cei în cauză se cred personaje politice. Cel care a fost ani la rând Mihai Viteazul a devenit sosia lui Petre Roman. Ca apoi să realizeze că de fapt nu e... sosia, ci chiar Petre Roman în persoană. Dincolo de zâmbet însă rămâne tragedia unei boli, a unor boli care, de

regulă necesită un tratament îndelungat și care, de puține ori pot fi vindecate complet. Cum spunea, mai ales în stressul în care trăim cu toții, o boală psihică e ușor de contractat dar foarte greu de vindecat. Și, ce e mai dureros, sunt din ce în ce mai mulți tineri bolnavi psihici.

Bărbații sunt la parter. Ies mereu pe hol și fumează. Femeile sunt la etaj. De regulă stau mai mult în pat. Și pentru unii, și pentru alții, ar fi fost bună o curte mare, un parc cu multă verdețură și bănci. Curtea însă e mică, iar parc nu există. Doar niște tufe, într-un colț al curții. În curte se află binecunoscutul bust al lui Eminescu. Bolnavii mai romantici stau în preajma statuii. Iar seara, ca romantismul să fie deplin, mută statuia între tufe.

Ca în orice spital, plictiseala e mare. Spațiul e limitat și nu există loc pentru sală de lectură. Un colectiv de medici, între care și doamna Dr. Mihaela Brad, medicul șef al secției, face un curs de perfecționare pentru folosirea teatrului ca mijloc de psihoterapie. Adică bolnavii să joace teatru, la cel mai serios mod. Metoda, ca și cea a muzicoterapiei, se practică cu succes prin alte părți. Dar pentru asta ar fi nevoie de o scenă, de o sală, însă cum spunea spațiul e foarte mic. La subsol e sala de mese și bucătăria. Mâncarea e bună, bolnavii n-au de ce să se plângă. Și tot la subsol sunt cele două camere de izolare pentru bolnavii periculoși. Arată ca celulele de închisoare. Două paturi fixate în beton, două saltele - mereu altele pentru că bolnavii la distrug destul de des - fără ceaceafuri, pentru a nu fi făcute fășii și folosite la sugrumat, cu grații la geamuri și la locașul pentru iluminat, împiedicând astfel tentativele de electrocutare. Dacă e cazul, există și cămăși de forță. Însă celulele sunt goale, semn că nu sunt internați la această oră decât bolnavi „cuminiți”. Oamenii cu nevroze, oameni schizofrenici, oameni căzuți în patima beției, oameni cu psihoza bolii, oameni conștiinți că sunt bolnavi. O sută de oameni care s-au încredințat doctorului pentru a fi tratați. Din păcate însă, strada, bulevardul, oferă poate de două sau trei ori pe atâtea cazuri, unele poate mai grave, oameni însă fără psihoza bolii, astenici sau nevrotici, care consideră simptomele bolii ca o stare de normalitate. Și atunci, nu poți să nu te întrebi: de fapt, bolnavii adevărați sunt cei din spitale ori cei din afara lor?

Spitalul Căpâlnaș

„Mulți nu-și dau seama că sunt bolnavi”

Nu cred că există mulți oameni care, intrând pentru prima dată într-un „lăcaș” la intrarea căruia este scris „Spitalul de psihiatrie”, să nu simtă o anumită retenție. N-am făcut nici noi excepție. Cu greu ne-am putut stăpâni emoțiile (intram totuși într-o „casă”, vulgar și, de cele mai multe ori, nedrept numită „de nebuni”) mai ales că aveam în fața noastră o poartă masivă din fier. „Normal” - ne-am spus - „în fond, aici nu vin bolnavi de apendicită”.

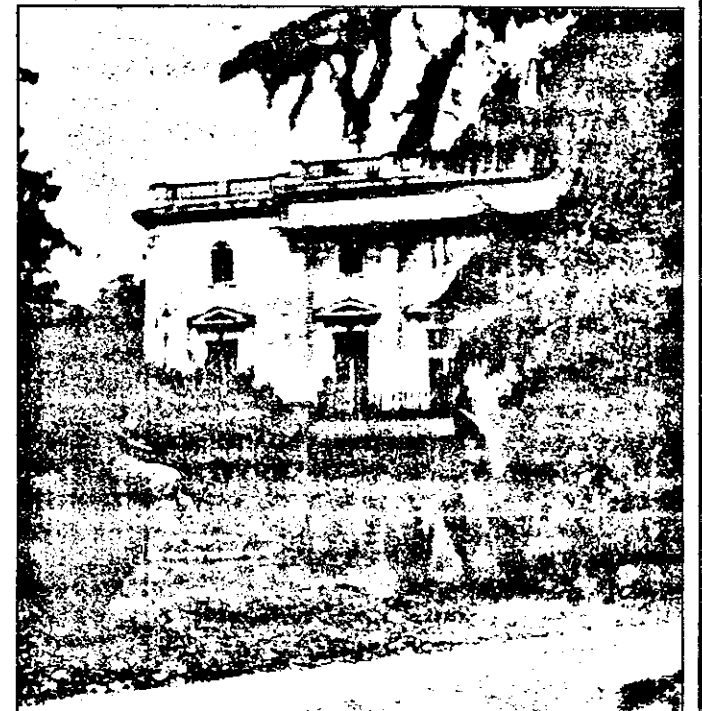
Fără să vrem, ne-am amintit imediat și de „indemnul” dantesco: „voi ce intrați, lăsați orice speranță”. Numai că, după câțiva pași făcuți pe aleea ce duce spre „conac”, am realizat că temerile și emoțiile noastre n-au avut nici un temei.

Toată atmosfera din jur a generat o senzație de liniște, care treptat-treptat a pus stăpânire pe noi. Trăim cu convingerea că nu întâmplător cei care vin aici cu bilet de internare nu trebuie speriați. Ei vin aici pentru a-și regăsi echilibrul interior pierdut în stresanta „luptă” cu greutățile de zi cu zi, or, numai tratamentul cu medicamente ar fi ineficient dacă s-ar aplica într-un mediu - să zicem - ostil bolnavului.

Odată intrați în clădirea spitalului, realizăm că este departe de ceea ce ne-am imaginat: nu seamănă deloc cu un spital. Dacă n-am ști unde am intrat, am putea crede ușor să suntem într-o cabană, casă de odihnă sau ceva asemănător. Nu există nici un element care să ne facă să ne simțim într-un spital. Doar o plăcuță, montată pe ușa la care am bătut în căutarea directorului, pe care scrie - discret totuși - „sală de tratament”. Aici am găsit echipa medicală - Dr. Aurel Băzdoacă, Dr. Mircea Blaga, Dr. Bujor Fereștean, asistenta șefă Victoria Spinant - condusă de Dr. Ioan Precup, directorul spitalului. Foarte amabil - deformație profesională? - dormic să ne ofere o serie de date, credem noi interesante privind spitalul pe care-l conduce. ● „Oficial, denumirea unității este Spital de psihiatrie; însă noi îi spunem sanatoriu și

pentru bărbați, și zece soloane, ceva mai mici, la etaj, pentru femei”. ● „Momentan avem internați 88 de bolnavi”. ● Deși, după revoluție condițiile de viață sunt mult mai dificile, numărul bolnavilor internați a scăzut. Cauzele sunt multiple și, cred că merită o analiză mult mai amplă. Oricum nu trebuie omisă, dintre aceste cauze, lipsa

la noi vin bolnavi cronic. Schizofrenia este o boală care nu se vindecă! Avem deci bolnavi care vin periodic la noi pentru tratament. Un fel de abonați”. ● Mulți bolnavi psihici sunt alcoolici, și aceștia ne creează cele mai mari probleme. Noi nu facem cure de dezalcoolizare. Pentru așa ceva este nevoie de un serviciu de terapie

O zonă de un pitoresc aparte, un parc care se întinde pe aproape zece hectare și un spital de psihiatrie care a făcut satul Căpâlnaș „celebru”. O celebritate gratuită, la fel ca și poveștile care circula pe seama unora dintre pacienții de la Căpâlnaș. În fapt, niste bolnavi obisnuiți, poate mai sănătoși chiar decât cei din afara spitalului care „știu” atât de multe despre biografiile pacienților de aici.

de încredere sau jena pe care omul de rând o are în a se adresa medicului psihiatru. În plus, mulți nu-și dau seama că sunt bolnavi!” ● „Femeile sunt mai vulnerabile la bolile psihice, pe de o parte prin constituția lor biologică, iar pe de altă parte datorită atribuțiilor sociale care le revin și care au devenit tot mai apăsătoare în ziua de azi”. ● „80-90 la sută din bolnavii psihici provin din familii dezorganizate, în general pe fondul consumului de alcool al părinților ori a unuia dintre ei”. ● „Debutul bolii psihice se produce în tinerețe, dar, de regulă efectele

intensivă, pe care noi nu-l avem. De altfel, există o tendință de renunțare la astfel de cure, întrucât rezultatele sunt modeste, iar riscurile foarte mari. Dacă nu există voința de a renunța total la alcool, cel puțin doi ani, astfel de cure n-au nici un efect”. ● „Nu pot să spun dacă psihiatria a fost sau nu folosită în țara noastră pentru reprimarea adversarilor regimului comunist. Nu am datele necesare. Afirm însă cu tărie că în acest spital nu s-a întâmplat așa ceva. Spitalul este prea mic, aici nu vin cei grav bolnavi, iar pe de altă parte, ați văzut, bolnavii noștri pot să circule liber, inclusiv prin sat. Așa a fost și înainte de 1989”. ● „Pentru salarii și medicamente primim bani de la Ministerul Sănătății, prin Direcția Sanitară, în subordinea căreia suntem. Pentru alte cheltuieli primim bani de la Bugetul local prin Primăria comunei Birchiș. Trebuie să spun că întâmpinăm mari greutăți cu acești bani, datorită delăsării unor angajați ai respectivei Primării”.

Fi multumim domnului doctor Precup pentru amabilitatea cu care ne-a oferit aceste date, și îi dorim cât mai puține greutăți cu funcționării Primăriei Birchiș. Ne stăruie însă în gând o întrebare nerostită: „Nebunii sunt oare în spital sau afară?”

În principal, pentru diagnosticare se folosesc testele psihiatrice.

vrem să credem că nu degeaba”. ● Capacitatea ideală a spitalului este de 100 de paturi. După defacțarea spitalului de la Bulci, am mai primit 35 de paturi, deci, capacitatea noastră este de 135 de paturi. Problema este că spațiul nu ne permite să primim mai mult de 120 de bolnavi. ● „Avem patru saloane de câte zece paturi, la parter,

se resimt pe la 40-45 de ani, vârstă la care bolnavii devin pacienții noștri”. ● „În general

Va fi redeschis Spitalul de la Bulci?

Impunătoare clădire a Spitalului de psihiatrie din Căpâlnaș a fost construită în 1860, în stilul neogrec. Până în 1952 a aparținut familiei Mocioni.

Timp de 27 de ani (1952-1979) în această clădire a funcționat un Sanatoriu TBC, pentru copii, iar după 1979 a devenit Spital de psihiatrie. Până în urmă cu doi ani,

Spitalul avea două „sedii”: acesta de la Căpâlnaș și cel de la Bulci. În anul 1991, „secția” de la Bulci și-a închis porțile. Clădirea - tot un fost conac boieresc - este într-un avansat grad de degradare, necesitând substanțiale reparații. De unde însă bani pentru așa ceva?

Oricum, îmbucurător este faptul că există un interes pentru „reactivarea” clădirii respec-

tive. În aceste zile, o comisie din partea Direcției Sanitare Județene s-a deplasat la Bulci, întocmind și documentația privind inventarul „la zi” al clădirii, astfel că în perioada imediat următoare, în funcție de „finanțe” se va hotărî soarta ei. Nu ne rămâne decât să sperăm că, nu peste multă vreme, vom putea vizita la Bulci un spital și nu o ruină.

În timpul liber - și au destul - bolnavii psihici pictează, uneori cu talent.

O dovedesc, între altele frescele de pe pereții clubului din

Spitalul Căpâlnaș.

Pagină realizată de:
MIRCEA CONTRAS
VALER MĂRGINEAN

Foto: ONORIU FELEA

MEDICUL DE NOAPTE!**S.C. „RAPID CONSULT” SRL**

* Dr. UDUDEC TITUS
* Dr. POPESCU DAN
* As. TOSCA LAURA

asigură
în zilele de

VINERI, SÂMBĂTA, DUMINICĂ
între orele 19,00 - 7,00 - telefon 13693

- CONSULTAȚII DE MEDICINĂ GENERALĂ
LA ADULȚI; Prescripții și tratamente la domiciliul
pacienților.

- ABONAMENTE PENTRU BOLNAVI CRONICI
- REDUCERE 20% pentru PENSIONARI ȘI
ȘOMERI

(1371668)

S.C. Clubul Presei SA**Bulevardul Revoluției 81**

Conform legislației actuale face cunoscut
intenția de majorare a adaosului comercial
începând cu data de 10 noiembrie 1993.

S.C. „REGAL A” SRL

Str. Victoriei nr.18 telefon 30774

VINDE EN GROS

● ALCOOL 96°

Program zilnic 10,00-17,00.

(1371647)

**S.C. „HANCUTA și
MORODAN” SRL**

Micălaca Bloc 603, telefon 63044

VINDE

- FAIANȚĂ ALBĂ Cl. I-a Lugoj

ANGAJEAZĂ: - Lucrători comerciali

Pentru angajări prezentare vineri 8.10.93, ora
9,00.

(1371661)

S.C. TOTAL M.B.C. S.R.L.

VINDE DIN STOC
SAU LA COMANDA
TOATĂ GAMA
DE PIESE

ARO

- caroserii echipate - sasio
- punți față-spate - cutii vitezo
- casete directie, etc.

PRECUM SI SUBANSAMBLE TV
LA COMANDA FERMA
OFERIM ORIGINE TIP DE
AUTOTURISM DIN GAMA

ARO

Uă așteptăm la magazinele noastre din:
ARAD str. Andrei Saguna (vis a vis de Tehnometalica)
tel. 0966-16373 sau arasă 41100
PECICA D.N. Bloc Gară nr. 840 tel. 0966-23351

**LOTUS
B&A**

DORITI

SA CALATORITI IN SIGURANTA?

Noi va oferim o solutie simpla!

Prin

AUTOSERVICE

Str. Razboieni nr. 28, tel. 31215, 31347

Va executam servicii prompte de reparati
a directiei si reparatie motor

si prin

MAGAZINUL DE PIESE AUTO

Str. Metianu nr.6, tel. 13840

va asiguram o gama completa de
piese de schimb pentru masini
autohtone si straine

O masina sigura pentru o viata sigura

S.C. MIRADA CONSTRUCT**S.R.L.**

Arad str. Poetului nr. 52, tel. 43130

EXECUTĂ LUCRĂRI DE:

- PROIECTARE CONSTRUCȚII CU URMĂRIREA
OBTINERII AVIZULUI DE URBANISM ȘI A AUTO-
RIZAȚIEI DE CONSTRUCȚII

- CONSTRUCȚII - MONTAJ
- REPARAȚII CONSTRUCȚII
- INSTALAȚII SANITARE
- INSTALAȚII DE ÎNCĂLZIRE
- INSTALAȚII ELECTRICE
- HIDROIZOLAȚII, TERMOIZOLAȚII
- ACOPERIȘURI CU ȚIGLĂ

VINDEM DIN STOC PRIN DEPOZITELE DIN:

ARAD, STR. POETULUI NR.52
LIPOVA, LÂNGĂ C.F.R. RADNA

- CIMENT P.A. 35 ÎN SACI
- CIMENT ALB ÎN SACI
- VAR HIDRATAT ÎN SACI
- IPSOS ÎN SACI
- PIGMENT ALB
- CARTON ASFALTAT
- TESĂTURA FIBRA STICLATĂ BITUMATĂ (T.S.A.)
- ÎMPĂSLITURĂ FIBRĂ STICLATĂ BITUMATĂ

(I.A.)

- ȚIGLĂ TRASĂ
- COAME, BLOC CERAMIC, OȚEL BETON
- B.C.A. ZIDĂRIE
- CHERESTEA BRAD
- TERACOTE
- TĂMPLĂRIE (UȘI, FERESTRE)

VINDEM: OȚEL BETON FASONAT CU SAU FĂRĂ
MONTAJ; CUJE (DIFERITE DIMENSIUNI)CUMPĂRĂM: TEREN LA SOSEA ARAD - LIPOVA
VINDEM: SPAȚII PENTRU BIROURI ÎN ZONĂ CEN-
TRALĂ

(4887794)

S.C. „DALK” SRLDepozitul nr.2 Str. Călărășilor nr.18 (se ajunge pe
străzile Cal. Aurel Vlaicu, lângă magazinul Imperial sau
de pe str. Poetului)

Vă oferă en gros la cele mai reduse prețuri:

- Piper boabe 20 gr - 168 lei; paste făinoase, bomboane
preambalate și vrac, ciocolată, suc RIO 1,5 litri, cafea boabe și
ness.

- Vase emailate (oale 10, 8, 6, 4 litri, cratițe 5, 15 litri,
vailing 18, 6 litri) farfurii de porțelan (adânci, servicii de masă
și de cafea), câni de lapte.

- Săpunuri: Palmolive, Oana, Riposta, Vel, Super Cristal,
Colgate, a.c. 0%; Deodorant: Favorit, RO-EXOTIQUE, Elis,
Farmec 16, Torr, Herba, lac unghii, dizolvant lac unghii,
șampon bob, perla, Antigel, Detartrant, insecticid universal,
degergent Natur 600 gr - 440 lei, Solo 700 gr - 510 lei, Cremă
neagră și maro pentru ghețe.

- Cuie construcție, masă plastice (găleți, lighene,
șampoane, olițe de noapte).

Depozitul nr.1 Str. Roza Luxemburg nr.4 (în spate la
Piața Mare), orar 8,00-17,00.

(1371066)

TIMIȘOARA
COMPACT
ȘCOALA DE ȘOFERI
FILIALA ARAD

FACE ÎNSCRIERI PENTRU:

- șoferi amatori cat. B - 27 septembrie
- șoferi profesioniști cat. B, C, E - noiembrie

Se asigură condiții deosebite, materiale didactice,
instructori cu experiență, prețuri accesibile și în rate.Firma se ocupă de întocmirea dosarului, programării
și plata taxelor.

Angajăm instructori, categoriile B, C și E.

Informații: Calea 6 Vânători nr. 2-4 Autogară,

telefon 43209.

(1200488)

S.C. „AZOMA” SA

ORGANIZEAZA

licitație pentru vânzarea respectiv închirierea unor mijloace
fixe, cum urmează:

În chirie - spațiu productiv
- spațiu depozitare
Vânzare: - Grup electrogen 125 kw (motor Leyland nou)
- Mașini așchietoare
- Convertizoare de sudură
- Agregate frigorifice
- Tractoare A 1800 și 1010 DT
- Tehnică de calcul
- Motostivuitoare

Licitația se ține la sediul unității noastre din Arad Str.
Steagului nr.1, telefon 16490, 16491 int. 184 în data de
28.10.93; 11.XI.93, și 25.XI.93, ora 11,00. Cei interesați pot
consulta lista detaliată la Serv. Mecano energetic. Înscrieri
pentru licitație se fac cu trei zile înainte de data stabilită. Taxa
de participare este de 2000 lei.

(1371660)

**S.C. „ARLEFRUCT CHIȘINEU
CRIȘ”**

ORGANIZEAZĂ

licitație în data de 14 octombrie 1993 în vederea
vânzării:

- tractoare
- remorci și alte utilaje

Informații telefon: 960/20358.

(1371673)

CONSUM COOP BĂRSA

ORGANIZEAZĂ

Licitație în data de 10.10.1993 pentru:

- maternitate porcine
- mașină bomboane fondante
- mașină surfilat
- mașină sifon
- 2 căi și platformă
- corturi pentru nunți

Informații la sediul cooperativei sau telefon 106
Bărsa.

(1371674)

PENTENCIARUL ARAD

ÎNCADREAZĂ

prin concurs următoarele posturi vacante:

- ofițer - medic stomatolog
- subofițer - asistent medical
- maistru militar auto
- maistru militar transmisiuni
- Inginer agronom, vechime minim 5 ani în domeniu, domiciliu
stabil în municipiul Arad, vârstă maximă 40 ani, de preferință
bărbati.

SELECȚIONEAZĂ:

tineri pentru încadrarea directă ca subofițeri
CONDITII: - absolvenți de liceu cu diplomă de bacalaureat

- vârstă 24-35 ani
- domiciliul stabil în municipiul Arad
- minim 2 ani vechime în muncă
- apti din punct de vedere medical

Informații suplimentare se pot obține la biroul personal al
unității.

(1371665)

S.C. „ESTUAR C&S” SRL

Calea Lipovei nr.262

VINDEM:

- TIGLE
- CĂRAMIDĂ
- MONTAJ TERACOTE
ANGAJAM: - Sofer gradele B, C, E.
Informații vineri orele 15,00.

(1371662)

ATENȚIUNE!!!**S.C. „ROYAL” SRL**Intermediază depuneri la CARITAS cu un
comision de 7%. Asigură și transport la Cluj-
Napoca Caritas pentru persoane.Informații: B-dul Revoluției 71 telefon 35827;
63275.

VINDEM: Autocare.

(1371654)

S.R.L. TEL/FAX 0966/43356

Oferă la prețuri avantajoase:

● SISTEME DE ALARMĂ

(bănci, magazine, autoturisme etc.)

● CENTRALE TELEFONICE

(în orice configurație)

Se asigură service în garanție și postgaranție.

S.C. „MONT STAR” S.R.L. ARADStr. Ialomitei nr.14-16, telefon 12522
EXECUTĂ LUCRĂRI DE:

- Confecții metalice
- Construcții metalice
- Rezervoare
- Construcții industriale (hale, șoproane, depozite)
- Instalții în industria alimentară (inox)
- Stații PECO
- Acoperișuri cu tablă cutată, ondulată
- Hidroizolații hale industriale, blocuri
- Izolații conducte

ANGAJEAZĂ:

- Maistru electrician (pensionar)

Pentru angajări solicitantii sunt rugați să se prezinte
la sediul firmei (orele 7-8 și 14,00-16,00).

(1371034)

